KOREYA RESPUBLIKASI DAVLATINING DIPLOMATIK PROTOKOL VA ETIKET QOIDALARI

Abdukarimov Obbosbek Hojiakbar o‘g‘li,

O‘zbekiston xalqaro islomshunoslik akademiyasi “Xalqaro munosabatlar” ta’lim yo‘nalishi 3-bosqich talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada Koreya Respublikasi davlatining diplomatik protokol va etiket qoidalarining o‘ziga xos jihatlari tahlil qilingan. Tadqiqotda Koreya diplomatik madaniyatining tarixiy shakllanish omillari, xususan, konfutsiylik falsafasining diplomatik munosabatlarga ta’siri yoritilgan. Shuningdek, diplomatik protokolning asosiy tamoyillari, salomlashish qoidalari, rasmiy uchrashuvlarni tashkil etish tartibi, sovg‘a berish an’analari, ovqatlanish va kiyinish etiketi, davlat ziyofatlari hamda diplomatik yozishmalar masalalari ko‘rib chiqilgan. Koreya Respublikasi diplomatiyasining zamonaviy xususiyatlari, jumladan, iqtisodiy diplomatiya, madaniy diplomatiya va xalqaro protokolga rioya qilish masalalari ham tahlil etilgan. Tadqiqot natijalari Koreya Respublikasi diplomatik tizimining milliy an’analar va zamonaviy xalqaro standartlar uyg‘unligiga asoslanganligini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: Koreya Respublikasi, diplomatik protokol, diplomatik etiket, xalqaro munosabatlar, konfutsiylik falsafasi, diplomatik madaniyat, rasmiy marosimlar, diplomatik uchrashuvlar, davlat ziyofatlari, diplomatik yozishmalar, ierarxiya, madaniy diplomatiya, yumshoq kuch (soft power), tashqi siyosat, xalqaro hamkorlik.

Kirish.

XXI asr globallashuv sharoitida davlatlar o‘rtasidagi munosabatlar tobora murakkablashib borar ekan, diplomatik protokol va etiket tizimining ahamiyati yanada ortib bormoqda. Diplomatik protokol - bu davlatlar, hukumatlar va ularning vakillari o‘rtasidagi rasmiy aloqalarni tartibga soluvchi qoidalar

majmuasi bo‘lsa, diplomatik etiket esa ushbu qoidalarni amalda to‘g‘ri va samarali qo‘llash madaniyatini ifodalaydi. Ushbu ikki tushuncha xalqaro munosabatlarning ajralmas qismi bo‘lib, ular orqali davlatlar o‘zaro hurmat, ishonch va hamkorlikni mustahkamlashga erishadilar. Bugungi kunda Sharqiy Osiyo davlatlari, xususan diplomatik protokol va etiket tizimi bilan alohida ajralib turadi. Koreya Respublikasi qisqa tarixiy davr ichida iqtisodiy, siyosiy va madaniy jihatdan katta yutuqlarga erishgan bo‘lib, bu jarayonda uning diplomatik madaniyati muhim rol o‘ynagan. Ushbu davlatning diplomatik yondashuvi an’anaviy qadriyatlar va zamonaviy xalqaro standartlarning uyg‘unlashuvi bilan tavsiflanadi. Ayniqsa, koreys jamiyatida chuqur ildiz otgan falsafasi diplomatik protokol va etiketing shakllanishida hal qiluvchi omil hisoblanadi. Tarixiy jihatdan qaralganda, Koreya yarimorolidagi diplomatik an’analar qadimiy davlat tizimlariga borib taqaladi. Xususan, davrida davlat boshqaruvi va tashqi siyosat qat’iy ierarxiya, marosimlar va axloqiy normalarga asoslangan edi. Bu davrda shakllangan ijtimoiy va siyosiy qadriyatlar hozirgi zamonaviy Janubiy Koreya diplomatiyasida ham o‘z aksini topmoqda. Shu sababli, koreys diplomatik protokolini o‘rganish nafaqat zamonaviy xalqaro munosabatlar nuqtai nazaridan, balki tarixiy-madaniy kontekstda ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Koreya Respublikasi diplomatik etiketi o‘ziga xos jihatlari bilan ajralib turadi. Unda hurmat , ierarxiya, muvozanat va o‘zaro ishonch asosiy tamoyillar sifatida namoyon bo‘ladi. Bu tamoyillar diplomatik uchrashuvlardan tortib rasmiy marosimlar, muzokaralar va hatto norasmiy muloqotlarda ham qat’iy amal qilinadi. Masalan, koreys jamiyatida yoshi katta yoki lavozimi yuqori bo‘lgan shaxsga nisbatan alohida hurmat ko‘rsatish odati diplomatik munosabatlarda ham o‘z ifodasini topadi. Shu bilan birga, noverbal kommunikatsiya, ya’ni tana harakatlari, mimika va imo-ishoralar orqali fikr bildirish ham muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy davrda xalqaro maydonda faol va nufuzli davlatlardan biri sifatida tan olinmoqda. Uning tashqi siyosatini amalga oshiruvchi asosiy organ –

xalqaro diplomatik standartlarga amal qilgan holda, milliy an’analarni ham saqlab qolishga intilmoqda. Bu esa koreys diplomatik protokolining o‘ziga xos “gibrid” modelini yuzaga keltiradi, ya’ni unda G‘arb va Sharq diplomatik madaniyatining elementlari uyg‘unlashgan.

Mazkur maqolaning dolzarbligi shundan iboratki, hozirgi globallashuv davrida turli madaniyat va diplomatik tizimlarni chuqur o‘rganish xalqaro aloqalarni samarali olib borish uchun zarur hisoblanadi. Ayniqsa, xalqaro munosabatlar yo‘nalishida tahsil olayotgan talabalar uchun Koreya respublikasi kabi rivojlangan davlatlarning diplomatik protokoli va etiketi haqida bilimga ega bo‘lish muhimdir. Bu bilimlar kelajakda diplomatik faoliyat yuritishda, muzokaralar olib borishda va turli millat vakillari bilan samarali muloqot qilishda katta ahamiyat kasb etadi.

Diplomatik protokolning asosiy tamoyillari:

Koreya Respublikasi diplomatik protokoli bir qator muhim tamoyillarga asoslanadi. Ushbu tamoyillar diplomatik munosabatlarning samarali va tartibli bo‘lishini ta’minlaydi.

Birinchi tamoyil – o‘zaro hurmat tamoyilidir. Diplomatik muloqot jarayonida har bir davlat vakili boshqa davlat vakiliga hurmat bilan munosabatda bo‘lishi kerak. Bu tamoyil xalqaro munosabatlarning asosiy prinsiplaridan biri hisoblanadi.

Ikkinchi tamoyil – tenglik tamoyilidir. Davlatlar o‘rtasidagi diplomatik aloqalarda ularning siyosiy yoki iqtisodiy qudratidan qat’i nazar tenglik tamoyiliga amal qilinadi. Diplomatik protokol qoidalari aynan shu tenglikni ta’minlashga xizmat qiladi.

Uchinchi tamoyil – ierarxiyaga rioya qilishdir. Diplomatik tadbirlar davomida ishtirokchilarning lavozimi, diplomatik maqomi va martabasi hisobga olinadi. Masalan, rasmiy tadbirlarda o‘tirish tartibi yoki nutq so‘zlash ketma-ketligi aynan shu ierarxiya asosida belgilanadi.

To‘rtinchi tamoyil – rasmiy marosimlarga rioya qilishdir. Diplomatik qabul marosimlari, davlat ziyofatlari, muzokaralar va boshqa rasmiy tadbirlar aniq protokol qoidalari asosida o‘tkaziladi. Bu esa tadbirlarning tartibli va yuqori darajada o‘tishini ta’minlaydi.

Koreya Respublikasi diplomatik salomlashish qoidalari:

Avvalo, Koreyada salomlashishning eng muhim shakli - egilish hisoblanadi. Bu harakat hurmat ifodasi bo‘lib, egilish darajasi qarshi tomonning yoshi va lavozimiga qarab belgilanadi. Yuqori martabali shaxsga nisbatan chuqurroq egilish talab etiladi. Diplomatik muhitda esa ko‘pincha egilish va qo‘l berib ko‘rishish birgalikda qo‘llaniladi, ya’ni avval yengil egilish, so‘ng qo‘l siqish amalga oshiriladi.

Qo‘l berib ko‘rishishda ham muayyan qoidalarga amal qilinadi. Odatda, yuqori lavozimdagi yoki yoshi katta shaxs birinchi bo‘lib qo‘l uzatadi. Qo‘l siqish jarayoni juda kuchli yoki juda sust bo‘lmasligi kerak, balki muloyim va qisqa davom etadi. Ba’zi hollarda qo‘l siqish paytida ikkinchi qo‘l bilan bilakni yoki qo‘lni ushlab turish hurmat belgisi sifatida qabul qilinadi.

Salomlashish jarayonida tana tili va mimika ham katta ahamiyatga ega. Ortiqcha hissiyotlarni namoyon qilish, baland ovozda gapirish yoki haddan tashqari yaqin turish nomaqbul hisoblanadi. Ko‘zga tik qarash me’yorida bo‘lishi kerak, chunki uzoq va to‘g‘ridan-to‘g‘ri qarash ba’zan noqulaylik tug‘dirishi mumkin. Shu bilan birga, yuz ifodasi muloyim va xotirjam bo‘lishi lozim.

Diplomatik salomlashishda murojaat shakllari ham muhim rol o‘ynaydi. Koreyada familiya va lavozim bilan murojaat qilish odatiy hol hisoblanadi. Ism bilan murojaat qilish faqat ruxsat berilgandan keyin qo‘llaniladi. Bu esa ierarxiyaga asoslangan hurmat tamoyilining yana bir ko‘rinishidir.

Bundan tashqari, rasmiy uchrashuvlarda delegatsiya a’zolari oldindan belgilangan tartibda bir-biri bilan salomlashadi. Eng yuqori martabali shaxslar birinchi bo‘lib salomlashadi, keyin esa boshqa a’zolar navbat bilan tanishtiriladi. Bu jarayon

qat’iy protokol asosida amalga oshiriladi va undagi tartib buzilmasligi kerak.Koreya Respublikasi diplomatik madaniyatida salomlashish muhim ahamiyatga ega. Rasmiy uchrashuvlar odatda qo‘l berib ko‘rishish bilan boshlanadi. Qo‘l berib ko‘rishish paytida qisqa, ammo samimiy tabassum qilish hamda ko‘z bilan aloqa o‘rnatish hurmat belgisi hisoblanadi.

Diplomatik muhitda murojaat qilishda rasmiy unvonlardan foydalanish muhim hisoblanadi. Masalan, erkaklarga “Monsieur”, ayollarga esa “Madame” deb murojaat qilinadi. Rasmiy uchrashuvlarda suhbatdoshning familiyasi bilan murojaat qilish ham keng tarqalgan.

O‘zini tanishtirish jarayonida diplomatik vakil o‘zining ism-sharifi, lavozimi va vakillik qilayotgan tashkiloti haqida qisqacha ma’lumot beradi. Bu diplomatik muloqotning muhim qoidalaridan biri hisoblanadi.

Koreya Respublikasi diplomatik uchrashuvlarni tashkil etish:

Koreya Respublikasida diplomatik uchrashuvlarni tashkil etish aniq reja va qat’iy protokol qoidalariga asoslanadi. Bunday uchrashuvlar davlat rahbarlari, hukumat vakillari, elchilar yoki xalqaro tashkilotlar vakillari ishtirokida o‘tkazilishi mumkin. Uchrashuvlarni tashkil etish jarayonida diplomatik protokol qoidalariga rioya qilish davlatlar o‘rtasidagi o‘zaro hurmat va tenglik tamoyillarini ta’minlashga xizmat qiladi.

Diplomatik uchrashuvlar odatda oldindan rejalashtiriladi. Uchrashuvning sanasi, joyi, ishtirokchilari, kun tartibi hamda nutq so‘zlash ketma-ketligi oldindan kelishib olinadi. Shuningdek, uchrashuv o‘tkaziladigan joyning bezatilishi, davlat bayroqlarining joylashtirilishi, delegatsiyalar uchun o‘tirish tartibi ham protokol qoidalariga muvofiq belgilanadi.

Koreya Respublikasi diplomatik uchrashuvlar ko‘pincha rasmiy va norasmiy shakllarda o‘tkaziladi. Rasmiy uchrashuvlarda qat’iy protokol qoidalariga amal qilinadi. Norasmiy uchrashuvlar esa ko‘pincha ijtimoiy tadbirlar yoki ishchi tushliklar shaklida o‘tkaziladi. Bunday uchrashuvlar tomonlar o‘rtasidagi

ishonchni mustahkamlash va o‘zaro muloqotni yanada samimiyroq qilishga xizmat qiladi.

Diplomatik uchrashuvlar jarayonida delegatsiya a’zolarining lavozimi va diplomatik maqomi hisobga olinadi. Masalan, delegatsiya rahbarlari markaziy o‘rinlarda joylashtiriladi. Bu tartib diplomatik ierarxiya qoidalariga asoslanadi.

Koreya Respublikasi diplomatiyasida sovg‘a berish an’analari:

Koreya Respublikasi diplomatiyasida sovg‘a berish an’analari muhim ijtimoiy va madaniy ahamiyatga ega. Diplomatik sovg‘alar odatda davlatlar o‘rtasidagi do‘stona munosabatlarni mustahkamlash va hurmat ifodasi sifatida taqdim etiladi. Diplomatik sovg‘alar haddan tashqari qimmat yoki dabdabali bo‘lishi shart emas. Aksincha, ularning ramziy ma’nosi muhim hisoblanadi. Ko‘pincha sovg‘a sifatida milliy madaniyatni aks ettiruvchi buyumlar, san’at asarlari, kitoblar yoki mahalliy mahsulotlar taqdim etiladi.

Koreya Respublikasi sovg‘a topshirish jarayoni ham protokol qoidalariga muvofiq amalga oshiriladi. Sovg‘a odatda ikki qo‘l bilan hurmat bilan taqdim etiladi. Uni qabul qiluvchi shaxs ham minnatdorchilik bildirishi kerak.

Diplomatik sovg‘alar ko‘pincha rasmiy uchrashuvlar, davlat tashriflari yoki diplomatik qabul tadbirlari vaqtida topshiriladi. Ba’zi hollarda sovg‘alar davlat delegatsiyalari o‘rtasida do‘stlik ramzi sifatida almashiladi.

Koreya Respublikasi ovqatlanish etiketi:

Koreya Respublikasi diplomatiyasida ovqatlanish etiketi diplomatik protokolning muhim qismi hisoblanadi. Bu nafaqat ovqatlanish odobini, balki ijtimoiy hurmat va uyg‘unlik tamoyillarini ifodalaydi.

Diplomatik tushlik yoki kechki ovqatlarda mehmonlar va mezbon o‘rtasida rasmiy tartib saqlanadi. Yuqori martabali shaxslar birinchi bo‘lib ovqatlanishni boshlaydi, qolganlar esa ularni kuzatadi. Ovqat paytida baland ovozda gapirish yoki keskin munozara qilish odatiy emas; muloyimlik va xotirjamlik muhimdir.

Chopsticks ishlatish an’anasiga rioya qilinadi: ular bilan ovqatni to‘g‘ri tutish, suyuq yoki issiq taomlarga ehtiyotkorlik bilan qarash, ovqatni boshqalarga berish yoki tortish jarayonida xushmuomala bo‘lish talab etiladi. Shuningdek, idishlarni o‘zgartirish yoki ortiqcha harakat qilishdan saqlanish lozim.

Diplomatik ovqatlarda spirtli ichimliklarni iste’mol qilish ham muayyan qoidalarga bog‘liq. Ichimlik ko‘tarilganda, qarshi tomon bilan ko‘z bilan aloqa qilish va muloyim tildan foydalanish odatiy hisoblanadi

Stol atrofida o‘tirish tartibi ham diplomatik protokolga asoslanadi. Mehmonlar ularning lavozimi yoki maqomiga qarab joylashtiriladi. Bu diplomatik ierarxiya qoidalariga mos keladi.

Koreya Respublikasi ovqatlanish etiketi quyidagi qoidalarni o‘z ichiga oladi: qo‘llar stol ustida ko‘rinib turishi kerak, tirsaklarni stol ustiga qo‘ymaslik kerak, pichoq o‘ng qo‘lda, vilka chap qo‘lda ushlab turiladi, non qo‘l bilan bo‘lib yeyiladi

Shuningdek, ovqat haqida ijobiy fikr bildirish mezbonga hurmat belgisi hisoblanadi. Ovqat tugagandan so‘ng pichoq va vilka tarelkaga parallel holda qo‘yiladi.

Koreya Respublikasida kiyinish protokoli:

Koreya Respublikasi tashqi ko‘rinish va kiyinish madaniyati muhim ahamiyatga ega. Diplomatik tadbirlarda kiyinish qoidalariga rioya qilish professional madaniyatning muhim qismi hisoblanadi.

Rasmiy diplomatik tadbirlarda erkaklar odatda klassik kostyum, galstuk va qora poyabzal kiyadilar. Ayollar esa klassik uslubdagi libos yoki kostyum kiyadilar. Kiyimlar sodda, ammo nafis bo‘lishi kerak.

Koreya Respublikasi diplomatik muhitida kiyim ranglari ham muhim hisoblanadi. Odatda quyuq ranglar, masalan qora, kulrang yoki to‘q ko‘k rangdagi kiyimlar rasmiy tadbirlar uchun mos hisoblanadi.

Davlat ziyofatlari yoki rasmiy marosimlarda ba’zan maxsus kiyinish qoidalari ham belgilanishi mumkin. Bu qoidalar taklifnomalarda ko‘rsatiladi.

Davlat ziyofatlari protokoli:

Davlat ziyofatlari Koreya Respublikasi diplomatik hayotining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Bunday tadbirlar odatda davlat rahbarlarining rasmiy tashrifi, muhim diplomatik voqealar yoki ikki davlat o‘rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash maqsadida tashkil etiladi. Davlat ziyofatlari nafaqat rasmiy uchrashuv sifatida, balki davlatlar o‘rtasidagi do‘stona munosabatlarni rivojlantirishga xizmat qiluvchi muhim diplomatik vosita sifatida ham qaraladi. Koreya Respublikasi davlat ziyofatlarini tashkil etishda qat’iy protokol qoidalariga amal qilinadi. Ziyofat o‘tkaziladigan joy, mehmonlar ro‘yxati, ularning o‘tirish tartibi, xizmat ko‘rsatish jarayoni hamda nutq so‘zlash ketma-ketligi oldindan aniq rejalashtiriladi. Mehmonlarning o‘tirish joylari diplomatik ierarxiya va lavozim darajasiga qarab belgilanadi. Masalan, delegatsiya rahbarlari yoki davlat rahbarlari markaziy o‘rinlarda joylashtiriladi.

Davlat ziyofatlari odatda rasmiy nutqlar bilan boshlanishi mumkin. Ziyofat davomida davlat rahbarlari yoki yuqori martabali diplomatlar qisqa nutq so‘zlab, ikki davlat o‘rtasidagi do‘stlik, hamkorlik va o‘zaro hurmat munosabatlarini ta’kidlab o‘tadilar. Bunday nutqlar diplomatik munosabatlarni yanada mustahkamlashga xizmat qiladi. Shuningdek, ziyofat davomida koreya gastronomiya madaniyatiga xos bo‘lgan yuqori sifatli taomlar va ichimliklar taklif etiladi, bu esa mehmonlarga mamlakat madaniyatini yaqindan tanishtirish imkonini beradi.

Diplomatik yozishmalar qoidalari:

Diplomatik yozishmalar diplomatik faoliyatning muhim va ajralmas qismi hisoblanadi. Davlatlar o‘rtasidagi rasmiy aloqa ko‘pincha aynan yozma shaklda amalga oshiriladi. Koreya Respublikasi diplomatiyasida rasmiy yozishmalar qat’iy uslub, aniq ifoda va protokol qoidalariga asoslanadi.

Diplomatik yozishmalar davlatlar o‘rtasidagi rasmiy murojaatlar, takliflar, bayonotlar yoki ma’lumotlarni yetkazish uchun xizmat qiladi. Shu sababli bunday hujjatlar aniq, lo‘nda va diplomatik uslubda yozilishi kerak. Diplomatik yozishmalarda hurmat ifodalovchi iboralar va rasmiy muomala shakllari keng qo‘llaniladi.

Diplomatik yozishmalar odatda quyidagi shakllarda bo‘ladi:

Nota;

Memorandum;

Rasmiy maktub;

Bayonnoma.

Nota davlatlar o‘rtasida rasmiy murojaat yoki ma’lumot yetkazish uchun ishlatiladi. Memorandum esa ma’lum bir masala yuzasidan batafsil tushuntirish yoki izoh berish maqsadida tuziladi. Rasmiy maktublar diplomatik vakillar o‘rtasida aloqa o‘rnatishda qo‘llaniladi, bayonnomalar esa uchrashuvlar yoki muzokaralar jarayonini qayd etish uchun tuziladi.

Koreya Respublikasi diplomatiyasida yozishmalarni tayyorlashda aniqlik, xolislik va diplomatik muloyimlik muhim hisoblanadi. Har bir hujjat davlatning rasmiy pozitsiyasini aks ettirganligi sababli, uning mazmuni va uslubiga alohida e’tibor qaratiladi.

Koreya Respublikasida rasmiy marosimlar:

Koreya Respublikasi rasmiy marosimlar davlat protokoli asosida tashkil etiladi va ular diplomatik hayotning muhim elementlaridan biri hisoblanadi. Bunday marosimlar davlat rahbarlari tashrifi, yangi elchilarni qabul qilish, xalqaro konferensiyalar yoki muhim siyosiy voqealar bilan bog‘liq holda o‘tkaziladi. Rasmiy marosimlarda davlat ramzlari muhim o‘rin tutadi. Masalan, davlat bayroqlari, milliy gerb va boshqa ramzlar marosim o‘tkaziladigan joyda aniq tartib asosida joylashtiriladi. Bu davlat suvereniteti va milliy an’analarga hurmat ifodasi sifatida qaraladi.

Shuningdek, marosim davomida harbiy orkestr, faxriy qorovul yoki tantanali kutib olish marosimlari tashkil etilishi mumkin. Bunday tadbirlar davlat tashrifining rasmiyligini va muhimligini ta’kidlaydi. Koreya Respublikasi bunday marosimlar yuqori darajada tashkil etilishi bilan ajralib turadi va xalqaro diplomatik an’analarga to‘liq mos keladi.

Koreya Respublikasi diplomatiyasining zamonaviy xususiyatlari:

Koreya Respublikasi zamonaviy diplomatiyasi o‘ziga xos strategik yo‘nalishlar, yuqori darajadagi tashqi siyosiy faoliyat va xalqaro hamkorlik tizimi bilan ajralib turadi. XXI asrda Koreya diplomatiyasi global siyosiy, iqtisodiy va xavfsizlik muammolarini hal qilishda faol ishtirok etadi hamda mintaqaviy va xalqaro barqarorlikni ta’minlashga intiladi.

1. Tinchlik va barqarorlikka yo‘naltirilgan diplomatiya:

Koreya Respublikasi tashqi siyosatida tinchlikni mustahkamlash, mintaqaviy xavfsizlikni ta’minlash va hamkorlikni rivojlantirish asosiy maqsad hisoblanadi. Bu, ayniqsa, Shimoliy Koreya bilan munosabatlarda o‘z ifodasini topadi. Koreya diplomatiyasi nuklear xavfsizlik, tinchlik muzokaralari va ijobiy xalqaro dialogni ustuvor yo‘nalish sifatida belgilaydi.

2. Iqtisodiy diplomatiya va global integratsiya:

Zamonaviy Koreya diplomatiyasi iqtisodiy manfaatlarni ilgari surishga katta e’tibor qaratadi. Davlat global savdo tizimida faol ishtirok etadi, erkin savdo shartnomalari (FTA) tuzadi va investitsiya hamkorligini rivojlantiradi. Koreya kompaniyalari va texnologik sektorlarining xalqaro maydondagi muvaffaqiyati davlatning diplomatik strategiyasini qo‘llab-quvvatlaydi. Shu bilan birga, iqtisodiy diplomatiya xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik, jumladan, BMT, Osiyo Taraqqiyot Banki va boshqa mintaqaviy forumlarda faol ishtirokni o‘z ichiga oladi.

3. Madaniy va “yumshoq kuch” diplomatiyasi:

Zamonaviy Koreya diplomatiyasi madaniy diplomatiyaga ham katta e’tibor beradi. K-pop, koreys seriallari, kino va gastronomiya orqali Koreya madaniyati butun dunyoda ommalashmoqda. Bu “yumshoq kuch” diplomatiyasi davlatning ijobiy imijini yaratadi, xalqaro hamkorlikni mustahkamlaydi va siyosiy muzokaralarni qo‘llab-quvvatlaydi.

4. Rasmiy va xalqaro protokolga rioya:

Koreya Respublikasi diplomatiyasi barcha rasmiy tashqi aloqalarda qat’iy protokol va etiketga rioya qiladi. Rasmiy uchrashuvlar, davlat ziyofatlari, diplomatik yozishmalar va muzokaralar aniq tartibda, hurmat va ierarxiya tamoyillariga asoslanib tashkil etiladi. Bu esa Koreya diplomatiyasining samarali va professional faoliyatini ta’minlaydi.

Xulosa qilib aytganda, Koreya Respublikasi diplomatik protokol va etiket qoidalari uzoq tarixiy tajriba asosida shakllangan va bugungi kunda ham xalqaro diplomatik amaliyotda muhim o‘rin egallaydi. Koreya Respublikasi diplomatiyasi nafaqat siyosiy faoliyat, balki madaniyat, an’ana va yuqori darajadagi muloqot madaniyatining uyg‘unlashuvi sifatida namoyon bo‘ladi. Shu sababli ham fransuz diplomatik maktabi ko‘plab davlatlar uchun o‘ziga xos namuna bo‘lib xizmat qiladi.

Koreya Respublikasida diplomatik uchrashuvlarni tashkil etish, rasmiy marosimlar o‘tkazish, davlat ziyofatlari tashkil qilish, sovg‘a berish an’analari hamda kiyinish va ovqatlanish etiketi qat’iy protokol qoidalari asosida amalga oshiriladi. Bu qoidalar diplomatik munosabatlarda tartib-intizomni ta’minlash, davlatlar o‘rtasidagi o‘zaro hurmatni mustahkamlash va rasmiy aloqalarning samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, diplomatik yozishmalar, muzokaralar madaniyati va qabul tadbirlarini tashkil etish ham Koreya Respublikasi diplomatiyasining muhim tarkibiy qismlaridan hisoblanadi. Diplomatik hujjatlar aniq, rasmiy va hurmat ifodalovchi uslubda yozilishi talab etiladi. Muzokaralar jarayonida esa mantiqiy

fikrlash, diplomatik muloyimlik va sabr-toqat muhim ahamiyat kasb etadi. Bunday yondashuv davlatlar o‘rtasidagi kelishuvlarga erishishda va o‘zaro manfaatli hamkorlikni rivojlantirishda katta rol o‘ynaydi.

Zamonaviy davrda Koreya Respublikasi diplomatiyasi an’anaviy diplomatik qadriyatlarni saqlagan holda global siyosiy va iqtisodiy jarayonlarga moslashib bormoqda.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, Koreya Respublikasi diplomatik protokol va etiket qoidalari milliy an’analar hamda zamonaviy xalqaro standartlar uyg‘unligi asosida shakllangan. Ushbu tizim diplomatik munosabatlarda o‘zaro hurmat, ierarxiya va rasmiy tartibga rioya qilishga asoslanadi. Koreya diplomatiyasining o‘ziga xos jihatlarini o‘rganish xalqaro munosabatlar sohasida samarali muloqot va hamkorlikni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. *Xalqaro diplomatik protokol bo‘yicha kitob (JSTOR).* https://www.jstor.org/stable/j.ctv1m46fqw
2. *Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Korea – Protocol Guide for Foreign Missions.* *https://www.ediplomat.com/np/cultural_etiquette/ce_kr.htm*